

3. september 2003

Ingeniører i Øresundsregionen Strategi for samarbejdet mellem Ingenjörförbundet, Civilingenjör- förbundet og Ingeniørforeningen i Danmark

Dette notat er udarbejdet med udgangspunkt i et møde i maj 2003 mellem repræsentanter for Ingenjörförbundet, Civilingenjörförbundet og IDA. Der foreslås en fælles Øresunds-strategi for de tre organisationer, med henblik på at opnå en forbedring af ingeniørers rammebetingelser gennem styrkelse af regionens status som et innovativt videntcenter i både europæisk og globalt perspektiv.

1. Baggrund

Den globale udvikling går i retning af stadig mere koncentrerede regioner. Det stiller krav til regiondannelsen for at styrke udviklingen af den enkelte regions konkurrencemuligheder. Samtidig møder skandinaviske ingeniører stigende konkurrence fra lavtlønsområder som Indien, Bangladesh og Rusland, og den konkurrence kan blandt andet imødegås ved en teknologisk udvikling som ligger forrest på verdensplan.

Øresundsregionens regionale integration er endnu langt fra fuldstændig. For ingeniører betyder det at regionens potentiale for at markere sig teknologisk på europæisk og globalt plan endnu ikke er fuldt udnyttet.

Der er allerede et vist ingeniørsamarbejde på tværs af sundet; men der er endnu ikke nogen samlet strategi for de tre organisationers samlede indsats i regionen.

Med over 31.000 medlemmer i regionen¹ har de tre organisationer et stærkt potentiale for at påvirke dens udvikling og deres egne muligheder. En sammenhængende, fælles strategi kan udløse dette potentiale.

¹ I regionen er der cirka 31.200 organiserede ingeniører:

Ingenjörförbundet, medlemmer i Skåne	1.500
Civilingenjörförbundet, medlemmer i Skåne.....	8.500
Ingeniørforeningen i Danmark, medlemmer i Hovedstadsregionen	21.200
I alt.....	31.200

afrundede tal; regionen her defineret som Skåne på den svenske side og Hovedstadsregionen på den danske - Københavns og Frederiksberg kommune; Københavns, Frederiksborg og Roskilde amter.

2. Forslag til strategi

Ingenjörssförbundet, Civilingenjörssförbundet og IDA vil i fællesskab arbejde for at udvikle Øresundsregionen til en position som et teknologisk kraftcenter, der kan markere sig stærkt i både Europa og på verdensplan.

For at efterleve denne strategi vil de tre organisationer arbejde for at:

- Ingeniørfaget opnår en mere fremtrædende plads i regionens udvikling, hvilket samtlige elementer i forslaget kan bidrage til.
- Erhverv udvikles i en kvalitet og i et omfang som vil styrke ingeniørers fremtidige muligheder i regionen, med hensyn til antallet af ingeniørarbejdspladser, arbejdets kvalitet og ingeniørers arbejdsvilkår.
- Udvikling af kompetenceklynger styrkes.
- Ingeniøruddannelser og teknologisk forskning i regionen udvikles så regionens status som teknologisk videnscentrum styrkes.
- Videndeling blandt ingeniører i regionen forstærkes.
- Ingeniørers mobilitet på tværs af sundet støttes.
- Organisationernes medlemsbetjening på tværs af sundet styrkes.

3. Erhverv, uddannelse, forskning og teknologi

3.1 Erhverv

Der findes allerede samarbejdsstrukturer, som har til formål at fremme den erhvervmæssige udvikling i regionen:

- *Industriens Øresunds Råd (IØR)*, der som sit formål har udviklingen af optimale rammevilkår for både industrier og arbejdstagere. Civilingenjörssförbundet og Ingeniørforeningen i Danmark er repræsenteret i IØR. Det vil være en fordel hvis alle tre ingeniørorganisationer er med i samarbejdet, og at der også er en sammenhæng til de medarbejdere, som udgør ingeniørarbejdets styregruppe (afsnittene 6.1 og 5.1).
- *Samarbetande Erhvervschefer i Øresundsregionen*, som har til formål at stimulere virksomhedskontakter om produkter og eksport. Et samarbejde med erhvervschef-netværket kan give ingeniørorganisationerne en oplagt mulighed for at være med til præge erhvervsudviklingen i regionen.

Erhvervsudviklingen kan stimuleres yderligere gennem ingeniørfaglige netværk som er oplagte fora for gensidig teknologisk inspiration (afsn. 4), støttet af community-projektet.

3.2 Uddannelse, forskning og teknologi

På området er det vigtigste forum Øresundsuniversitetet, som er et samarbejde imellem 12 uddannelsesinstitutioner i regionen. De fleste ingeniøruddannelser i regionen er repræsenteret; tre mangler endnu: Hälsinborg Högskola, Ingeniørhøjskolen Ballerup og IT-højskolen i København.

Øresundsuniversitetet mål er år 2005 at være Europas førende transnationale universitetssamarbejde med den bedste kvalitet, internationale profil og regionale forankring, og med en høj grad af studenterindflydelse.

Øresundsuniversitetet arbejder fra 4 platforme:

- IT Øresund
- Øresund Food Network
- Øresund Environment
- Medicon Valley Academy

Der er allerede nogen kontakt mellem ingeniørorganisationerne og Øresundsuniversitetet. Denne kontakt bør udbygges, så de tre organisationer får det størst mulige udbytte af de fælles mål med dette samarbejde. De faglige netværk, som foreslås etableret (afsn. 4) kan styrke dette udbytte. Der bør samtidig arbejdes for at de ingeniørfaglige uddannelser, som ikke er repræsenteret i Øresundsuniversitetet, også inddrages i samarbejdet.

4. Faglige netværk

Der findes allerede netværk på begge sider. IDAs fagtekniske selskaber, og de arbejdsgrupper vedr. innovation som Civilingenjörsförbundet har etableret og arbejder for at etablere. Det første og vigtigste skridt i den regionale integration af netværkene er at åbne for deltagelse på tværs af sundet.

Aktiviteter, som IDAs fagtekniske selskaber gennemfører i Hovedstadsregionen, bør således åbnes for ingeniører fra Skåne. Udsendelse af ”Ingeniøren” til ingeniører i Skåne er indstillet på grund af skattemæssige forhold, og de er derfor afskåret fra regelmæssig information om IDAs fagtekniske aktiviteter. Dette problem kan løses hvis information om fagtekniske arrangementer indarbejdes i community-netværket, som tilsvarende bør rumme information om arrangementer/initiativer blandt ingeniører i Skåne.

Etablering af et Øresunds-community i netværket kan medføre en meget betydelig styrkelse af udviklingen af faglige netværk blandt ingeniører i regionen, fx gennem oprettelse af ad-hoc under-sider til behandling af aktuelle fagtekniske spørgsmål.

Community-netværket åbner mulighed for at det fagtekniske arbejde i stigende grad kan omfatte uddannelses- og forskningsinstitutioner og erhverv, og kan derfor medføre en forstærket fagteknisk regional integration, til gavn for udviklingen af den innovative region.

5. Arbejdsmarked og sociale forhold

Der er forskellige regler i de to lande, og det hæmmer udviklingen af et sammenhængende arbejdsmarked. Medlemmer, som overvejer at søge beskæftigelse i deres respektive naboland, møder en lang række praktiske spørgsmål, som ofte opleves som reelle barrierer, fx sociale og skattemæssige forhold. Mangel på information og rådgivning bør ikke hæmme mobiliteten, og det skal være let for den enkelte ingeniør at undersøge mulighederne og træffe et valg.

Der er allerede fora som beskæftiger sig med disse spørgsmål, fx Industriens Øresundsråd. De tre organisationer bør overvåge udvikling og tendenser nøje, og stille deres viden og synspunkter til rådighed for Industriens Øresundsråd, for at bidrage til at rådet arbejder på det bedst mulige vidensgrundlag hvad angår behovet for arbejdsmarkedspolitiske tiltag.

Samtidig kunne det overvejes om de tre organisationer kunne oprette en fælles jobdatabase/jobbørs for ingeniører i regionen, fx på baggrund af IDA's igangværende IT-projekt om jobbørs.

5.1 Rådgivning i organisationerne

Megen information og links til mere findes på *Øresund direkt* (www.oresunddirekt.com) og *Øresundsinfo* (www.oresundsinfo.org), som begge rummer fyldig information om blandt andet ansættelse, skat og bosættelse. Alligevel har de fleste medlemmer brug for personlig rådgivning – også fordi der er megen information som ikke kan findes på nettet. Derfor er der brug for at de tre organisationer kan bistå deres medlemmer med personlig rådgivning eller henvisning til rådgivning, og for at medlemmer kan komme i kontakt med kolleger som har taget springet og kan fortælle om deres personlige erfaringer.

For at gøre de tre organisationer i stand til at tilbyde deres medlemmer en effektiv Øresundsrådgivning bør der i hver af de tre organisationer udpeges en central kontaktperson, som samler og tilbyder den nødvendige viden. Der er allerede et vist samarbejde – også om gæstemedlemskab – som kan styrkes gennem udpegnings af faste kontaktpersoner. De kan danne det permanente netværk der er brug for, så de tre organisationer i fællesskab kan opbygge og systematisere den nødvendige viden.

Kontaktpersonerne bør være synlige i community-netværket (tlf. og e-mail), og kan efter behov lægge information til medlemmerne, fx FAQ.

Som nævnt i afsnit 6.1 anbefales det, at de foreslåede kontaktpersoner inddrages i koordineringen af de tre organisationers Øresundssamarbejde.

5.2 Kontakter til ingeniører med erfaring i arbejde på tværs af sundet

For at kunne tilbyde medlemmer kontakt til ingeniører som allerede har prøvet at tage springet over på den anden side er det nødvendigt at opbygge et mindre netværk af ingeniører som er parate til at stille deres erfaringer til rådighed for kolleger. Henvisninger kan lægges i community-netværket, eller kan ske via samarbejdets kontaktpersoner (5.1).

5.3 Etableringsseminarer

Der er allerede aftalt etableringsseminarer for medlemmer der påtænker at søge arbejde og eventuelt flytte på tværs af regionens nationale grænse. Det første seminar afholdes efteråret 2003. Det er arrangeret i samarbejde mellem Civilingenjørsforbundet, Ingeniørforeningen i Danmark, DJØF og JUSEK (den danske henholdsvis den svenske organisation for jurister og økonomer). De 4 parter arbejder sammen om seminaret for at nå en tilstrækkeligt bred kreds, og for at udnytte den synergi som samarbejdet kan udløse. Ingenjørsforbundet bør inviteres til at deltage i etableringsseminarerne.

6. Grundlæggende metode

De tre organisationers samarbejde på området bør organiseres og støttes så der med mindst muligt ressourceforbrug (rejser, arbejdstid) opnås den størst mulige, direkte kontakt mellem organisationerne, mellem ingeniørerne og mellem ingeniører og organisationer.

6.1 Styregruppe

Det foreslås, at der etableres en styregruppe med repræsentanter for hver organisation, med den samlede udvikling, koordinering og udførelse af samarbejdet som kommissorium. Gruppen bør blandt andet omfatte medarbejdere som arbejder med daglig kontakt på tværs af sundet (se afsn. 5.1). Den kan suppleres med intern ad-hoc bistand når en opgave kræver det.

Styregruppen bør følge udviklingen nøje, og hvert halve år tage stilling til om der er spørgsmål, som det er relevant at rejse over for politikere og i pressen.

6.2 Community – netværksbaseret kommunikation

Med afstanden mellem de tre organisationers hovedkontorer, med rejsetiden i regionen og med det store potentielle antal involverede medlemmer bør nettet bruges som platform for samarbejdets kommunikation. Det community-projekt, som i øjeblikket udvikles af IDA, kan blive et ideelt hjemsted for denne kommunikation.

Community-programmet er en netværksbaseret platform til at understøtte vidensdeling og netværksaktivitet. Det er i øjeblikket under udvikling, og IDA forventer at det kan tages i brug medio 2004.

Community-systemet forventes at udvikle sig til et omfattende virtuelt samarbejdsværktøj, som gør det muligt at organisere fleksible netværk efter behov. Der vil blive etableret både politiske, faglige og kollegiale netværk. Netværket kan medføre en betydelig styrkelse af kommunikation mellem ingeniører og mellem ingeniør og organisation, og kan blive det virtuelle forum hvor en betydelig del af den politiske, organisatoriske og professionelle kommunikation mellem ingeniører finder sted.

I dette netværk foreslås oprettet et eller flere communities til Øresundssamarbejdet, åbent for de tre organisationer og deres medlemmer i Øresundsregionen, med mulighed for at oprette særlige netværk efter behov – fx fagtekniske netværk. Styregruppen (6.1) bør varetage den overordnede styring af Øresunds-community i netværket.

Der kan oprettes links til Øresunds-netværket fra de tre organisationers hjemmesider – og netværket bør forsynes med links til relevante eksterne fora.

Øresundsstrategien er godkendt i Hovedbestyrelsen 21. januar 2004.